

УДК 338.48

Зайцева В.М.

к.п.н., професор

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

РОЗУМІННЯ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ

Етнічний туризм мотивується пошуком туристами екзотичного культурного досвіду через взаємодію з різними групами меншин і бажанням цих груп використовувати аспекти своєї культури для створення економічних можливостей. Це дає можливість туристам познайомитися з унікальними культурами, ландшафтами та способами життя. Він був широко прийнятий і пропагований як стратегія економічного розвитку та збереження культури в багатьох країнах по всьому світу, особливо тому, що багато таких меншин знаходяться у відносно несприятливому становищі порівняно з більшістю населення, а їхня культура може розглядатися як одне з їхніх найсильніших

активів [1].

Учасники етнічного туризму шукають свою ідентичність, коріння, походження та цінності. Сентиментальний туризм часто ототожнюють з етнічним туризмом, що не обов'язково правильно. Термін «етнічний туризм» у науковій літературі розуміється двояко. У першому підході це розглядається як екскурсії з метою навчання та налагодження контактів з людьми різних культурних областей (бажання відчувати культурне розмаїття), а в другому – як подорожі людей однієї етнічної групи. І важко точно відрізнити етнічний туризм від сентиментального.

Через відсутність чіткого визначення етнічного туризму необхідно уточнити окремі слова цього визначення. Спочатку звертається увага на «туристичний характер» подорожі. Це подорожі, які підпадають під сферу туризму, але вони не включають комерційну діяльність і примусове виселення до своєї країни. Подорожі всередині країни, такі як поїздка в гості до сім'ї, також не можна назвати «етнічним» туризмом. Такі поїздки не змінюють етнічного середовища в країні. Що стосується терміна «походження», то він має справу з людьми, які, хоча самі не походять з відвіданих місць, але здійснили подорож через бажання зустрітися з місцем походження своїх предків. Важливим є термін «ідентичність». Завдяки йому ми можемо поставити в контекст етнічного туризму численні подорожі, де люди відвідують місця, важливі для нації, її історії та культури, незважаючи на відсутність особистого чи родинного зв'язку з цими місцевостями [2].

Відправною точкою для роздумів про сучасний сентиментальний туризм (етнічний туризм) є феномен діаспори, тобто розпорошення цілих народів за кордоном. Діаспора має два джерела, перший – еміграція з батьківщини, а другий – етнічні спільноти внаслідок зміни державних кордонів. Це явище супроводжується формуванням етнічних груп, які розуміються як соціальна група, яка має спільне походження та культуру.

Важливу роль у сентиментальних подорожах, які здійснюють етнічні групи, відіграє відчуття спільної культурної спадщини. Туристи, як правило, ті,

хто шукає контакту зі своєю країною походження, заміським домом, країною народження своїх предків. Цей вид туризму ще називають поверненням до витоків. Туристи часто шукають своїх предків, вони хочуть налагодити стосунки і підтримувати будь-який контакт з сім'єю.

Країни, в яких етнічний туризм має велике значення, це: Велика Британія, Ірландія, Австралія та Греція, куди приїжджає багато нащадків учасників великого переселення в XIX столітті, тоді як у Центральній Європі, і особливо в Польщі, великий міграційний рух було пов'язано з Другою світовою війною та її політичними наслідками. Сучасними проявами етнічного туризму є подорожі сентиментальних німців регіонами західної та північної Польщі, особливі місця, де вони відвідують кладовища, пам'ятники; Громадяни Ізраїлю, нащадки євреїв, які приїжджають до Польщі в місця, де процвітала єврейська культура, або в місця, де відбувся Голокост [2].

Типові риси етнічної подорожі включають сильну концентрацію програм у місцях, пов'язаних з певною етнічною групою, а також велике бажання та мотивацію ознайомити туристів із пам'ятними пам'ятками минулого чи навіть глибшу особисту зустріч з історією країни та її поточною ситуацією. В організованих групах є гід, який значно полегшує передачу інформації, але поширеною проблемою є те, що деякі учасники виявляють бажання відвідати певний сайт індивідуально. У такі моменти багато залежить від майстерності гіда, який повинен влаштовувати індивідуальні експедиції. На етнічний туризм сильно впливає політична ситуація та свобода подорожей, оскільки дуже часто іммігранти не можуть прибути туди, звідки вони раніше емігрували. Поширеною причиною є не економічна ситуація, а переслідування, зміни кордонів, напруга та етнічні конфлікти.

Література:

1. Harron, S., Weiler, B., & Hall, C. M. *Ethnic tourism*. Special interest tourism., 2020. 83-94.
2. Ethnic tourism. URL : https://ceopedia.org/index.php/Ethnic_tourism (дата звернення: 01.10.2023).